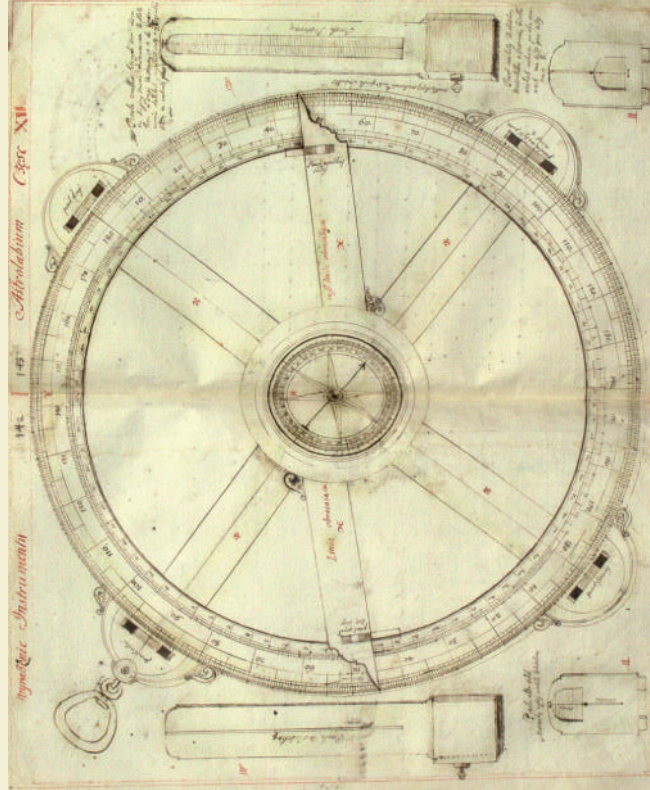
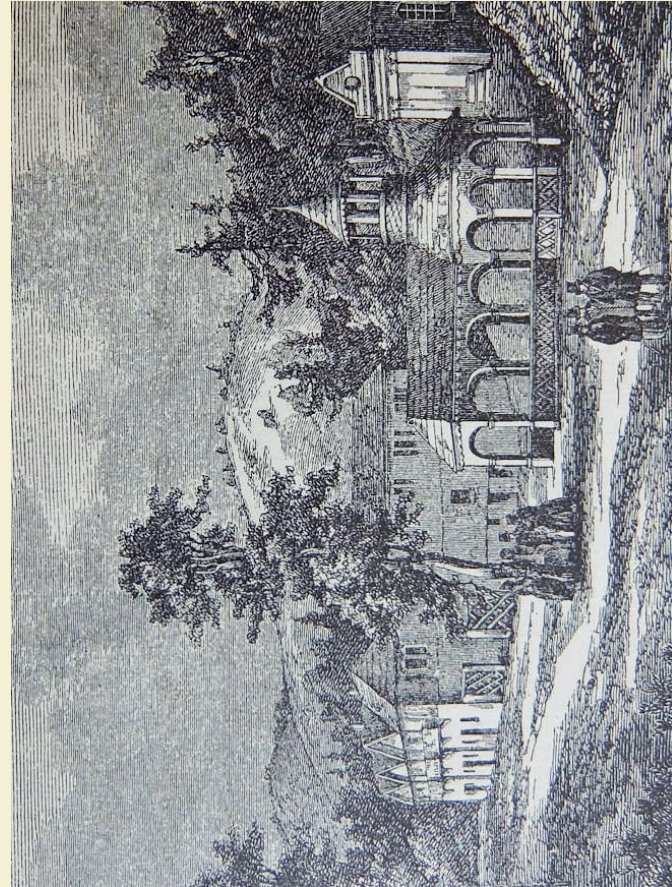




Collegium Maius, akwarela S. Eljasza, 1881



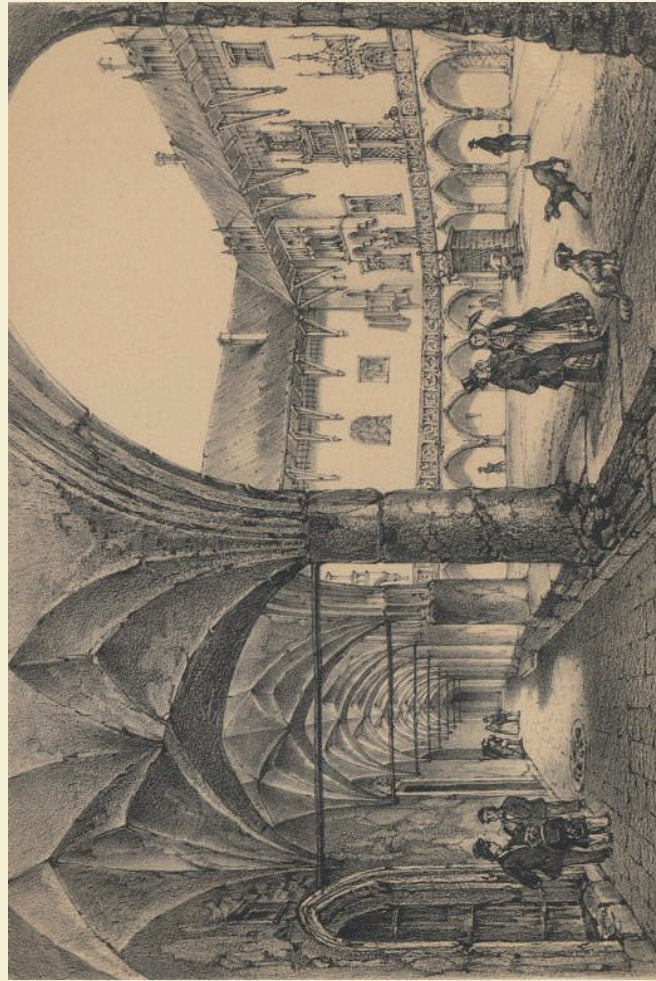
Astrolabium (rysunek z J. Naroński, „Geometria albo rozmiar...”, 1659)



Deptak w Krynicy, drzeworyt, 1856



Karta tytułowa albumu wystawy starożytności, 1859, fot. K. Beyer



Dziedziniec Biblioteki Jagiellońskiej, litografia, 1862, rys. H. Walter



„Zodiak Kawalerów Sarmackich [...] A° 1568”, karta tytułowa herbarza, 1 poł. XVIII w.



Zapraszamy na konferencję naukową
9–10 grudnia 2015
PAU, ul. Sławkowska 17, 31–016 Kraków

Program konferencji dostępny na: www.tnk.krakow.pl

Po upadku Księstwa Warszawskiego Kongres Wiedeński po-wołał do życia z dniem 3 maja 1815 szczątkowe państewko polskie oficjalnie nazwane „Wolne Miasto Kraków”; do nazwy dodawano „z okręgiem”, a określano je jako „niepodległe i ściśle neutralne”, choć pozostawało pod „opieką” trzech państw zaborczych. Skła-dało się z 4 miast i 224 wsi. Było republiką konstytucyjną, stąd nazywano je również Rzeczpospolitą Krakowską. Jedną z pierw-szych realizacji tego państewka było utworzenie Towarzystwa Naukowego z Uniwersytetem Krakowskim połączonego. Już 24 lipca 1815 zapadła odpowiednia uchwała w tej sprawie władz uniwersyteckich, 9 grudnia t. r. „Dwory Opiekuńcze” zatwierdzi-ły jego statut, a w połowie lutego 1816 rozpoczęło działalność.

Etapy rozwojowe Towarzystwa zostały wyznaczone przez wy-darzenia polityczne. Powstanie listopadowe 1830/31 przyniosło ograniczenie swobód Wolnego Miasta Krakowa, a tym samym utrudniło działalność uczonych, ale likwidacja w wyniku popo-wstaniowych represji utworzonego w 1800 Towarzystwa War-szawskiego Przyjaciół Nauk otwarła przed krakowskim Towarzy-stwem szerokie ogólnopolskie pole działania. Powstanie krakow-skie 1846 przyniosło w konsekwencji włączenie Wolnego Miasta Krakowa do Austrii. Towarzystwo przetrwało burzę, próbowało nowych form działania w latach 1848–1852, aby w końcu przy-stosować się do prawa austriackiego, wyjść ze związku z germani-zowanym wówczas w sposób bezwzględny Uniwersytetem, pod zmienioną nazwą „Towarzystwo Naukowe Krakowskie” uzyskać w 1856 nowy statut i rozwinąć efektywną działalność na różnych polach (związek biblioteki naukowej oraz muzeum archeolo-gicznego i przyrodniczego, Komisje: Balneologiczna, Fizjogra-ficzna, Językowa, Bibliograficzna, Historyczna, Wyrzów Arty-stycznych, Redakcyjna „Przeglądu Lekarskiego) i przeobrazić się w 1872 r. w Akademię Umiejętności.

Prof. Jerzy Wyrozumski

1815	3 V	1831	Wskutek powstania listopadowego w Kró-le-stwie Polskim „Dwory Opiekuńcze” ograniczają poprzez swoich rezydentów swobody Wolnego Miasta Krakowa	1846	24 II–2 III	1848	marzec–kwiecień	1863–1864	Powstanie styczniowe
	Na kongresie wiedeńskim ustanowiono „Wolne, Niepodległe i Ściśle Neutralne Miasto Kraków z okręgiem”				Powstanie krakowskie		Krakowskie wydarzenie Wiosny Ludów		
1816	22 I			1846	6 XI	1849	Początek „ery Bacha”: system policyjny i germanizacja	1866	Kłęska Austrii w wojnie z Prusami
	Odbyła się pierwsza sesja zgromadzenia Reprezentantów Wolnego Miasta Krakowa				Na mocy układu trzech państw zaborczych Wolne Miasto Kraków zostało włączone do Austrii				
1817	5 VIII	1833	11 IX			od 1851	„Neoabsolutyzm” w monarchii habsburskiej	1867	Powstanie Austro-Węgier i początek ery konstytucyjnej w monarchii habsburskiej
	Statut Uniwersytetu Krakowskiego wprowadził nazwę „Uniwersytet Jagielloński”		Została ogłoszona z ramienia trzech Dworów Opiekuńczych nowa konstytucja Wolnego Miasta Krakowa						
1815	9 XII	1816	25 II	1839–1841	Trwały prace nad nowym statutem Towa-rzystwa Naukowego Krakowskiego z Uni-wersytetem Jagiellońskim połączonego	1853	22 I	1856	Statut Towarzystwa został zatwierdzony. Odtąd działało ono bez związku z Uniwer-sytetem. Podjęto budowę własnej siedziby. Zaczęto tworzyć własną bibliotekę
	Komisja Organizacyjna z ramienia trzech Dworów Opiekuńczych zatwierdziła Statut Towarzystwa Naukowego z Uniwersytetem Krakowskim połą-czonego		Odbyło się pierwsze posiedzenie publiczne Towarzystwa Naukowego Krakowskiego z Uniwersytetem Krakowskim połączonego				Uchwalono nowy Statut, który miał być zatwierdzony przez władze austriackie; do czasu zatwierdzenia zawieszono działalność Towarzystwa		
	Liczba członków Towarzystwa Naukowego Krakowskiego w 1817 r.: ogółem: 117, w tym: Czynnych – 49, Korespondentów – 19, Honorowych – 49			1841	14 VII		Liczba członków Towarzystwa Naukowego Krakowskiego w 1871 r.: ogółem: Czynnych – 109, Korespondentów – 159, Honorowych – 14	1872	Przekształcenie się Towarzystwa Naukowego Krakowskiego w Akademię Umiejętności
	Dane za: <i>Pogląd historyczny na Towarzystwo Naukowe Krakowskie z czasów jego związków z Uniwersytetem Jagiellońskim przez Prof. Dra Józefa Majera</i> , „Rocznik TNK” z roku 1858, t. 2.	1817	Pojawia się w użyciu Rocznik Towarzystwa Naukowego Krakowskiego połączonego z Uniwersytetem. Ostatni Rocznik ukazał się w 1833 r.		Senat Rządzący Wolnego Miasta Krakowa zatwierdził nowy Statut Towarzystwa, dla którego przyjęto nazwę: Towarzystwo Na-ukowe Krakowskie z Uniwersytetem Jagiel-lońskim połączone		Dane za: D. Rederowa. K. Stachowska, <i>Ośrodek naukowy krakowski w świetle materiałów TNK 1841–1871. Wybór źródeł</i> , Roczn. Bibl. VI PAN w Kr. 2 (1956).		

1815 – Towarzystwo Naukowe z Uniwersytetem Krakowskim połączone
1856 – Towarzystwo Naukowe Krakowskie
1872 – Akademia Umiejętności
1919 – Polska Akademia Umiejętności

Organizatorzy konferencji



Wsparcie finansowe



Patroni



Na okładce: gmach Towarzystwa Naukowego Krakowskiego, akwarela S. Eljasza, 1881
Wszystkie ilustracje pochodzą ze zbiorów Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie